

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe 1 lună 2
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un gir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefracate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

APĂRAREA PASIVITĂȚII.

„Drapelul”, „Gazeta Transilvaniei” și „Tribuna” publică un articol cu titlul „Curentul nou”, semnat de dl Al. Mocsonyi. În acest articol se face încercarea de a dovedi, că pentru noi Românii nu poate exista astăzi o altă politică națională decât cea a rezistenței pasive. Încercarea se folosește de argumente indirecte și se sprijinește mai ales pe afirmațiunea, că modificarea programului dela 1881 ar sili pe Români să părăsească terenul național. Cursul ideilor desfășurate în articol se mișcă în următoarele limite: Românii au primit involuntar și siliți politica de pasivitate. Credința, că împregiurările s'ar fi schimbat, este deșartă. Politica națională culminează în tendința, ca și poporul român să se valideze în patria sa ca factor politic și dreptul organizării politice de partid pe basă legală și cu caracter național este o conditio sine qua non a politicii noastre naționale. Renunțarea la acest drept ar însemna, să capitulăm în lupta noastră constituțională înaintea spiritului anticonstituțional. De dragul unei închipuiri nu putem sacrifica program, partid și politica națională. Prin urmare politica rezistenței pasive este singura politică națională posibilă, ea este chiar salvarea politicii naționale.

Forma deducțiilor și argumentațiilor se aseamănă cu modul deslegării problemelor algebraice complicate.

Credem a săvârși un lucru de prisos, dacă ne-am ocupa în deamănuntul cu numeroasele teorii și definițiuni, cari le întâlnim drept argumente în articol. Teoriile și definițiunile politice n'au pentru cestiunea, care ne preocupă, nici o importanță. Ele în cazul de față devin fără valoare când ne convingem, că nici autorul lor nu știe ce să facă cu ele și este silit în urmă să recunoască, fără nici o rezervă, că „de sigur este o situațiune foarte supărătoare a fi condamnat cu mâinile și picioarele legate la rezistența pasivă”. Noi credem, că situațiunea este mai mult decât supărătoare. Poporul român, care este chemat a hotărî el singur și definitiv asupra politicii sale și a determina direcțiunea ei, se va supune el acestei situațiuni mai mult decât supărătoare? Cât timp are ea să dăinuiască? Va avea ea preste tot un sfârșit, neadmitând o schimbare în politica statului? Și în fine, care ar fi rezultatele practice, când Dumnezeu se va milostivi să ne scape într'un mod oare-care din cătuși? La aceste întrebări prea firești și importante apărarea vorbărează a politicii de pasivitate nu dă nici un răspuns. Putem deci trece repede și fără critică peste lungul șir de teorii și definițiuni politice, pentru a ne opri cu atât mai mult și mai bucuros la o singură cestiune de actualitate, atinsă pe scurt în „Curentul nou”.

După-ce cu multă cheltuială de cuvinte (preste 7 coloane lungi de șir) s'a tras de repetite ori concluzia, că nu există altă politică națională, decât politica rezistenței pasive, dl Mocsonyi admite în sfârșit

totuși un ess, în care politica rezistenței pasive și-ar perde rostul ei. Această concesțiune a autorului este ea singură suficientă a trage o dungă groasă preste întreaga clădire artificială de argumente tocmai ridicată cu atâta trudă. Căci, dacă politica pasivității are preste tot însușirea a-și pierde rostul, ea la nici un caz nu poate fi identică cu politica națională, care nu-și poate pierde rostul nici odată. După-ce politica pasivității și-a pierdut rostul, ea devine, se înțelege, o politică fără rost, o politică netrebnică și astfel tocmai contrară politicii naționale. Încercarea deci, de a dovedi, că politica pasivității are ea singură patenta națională, se condamnă de la sine și ne arată tot-odată, că interesul general și capital se concentrează asupra unei alte întrebări, și anume, dacă politica pasivității nu și-a pierdut deja rostul?

Pentru a pute da răspunsul cuvenit la această întrebare importantă și hotărtoare, trebuie să stabilim mai întâiu cazul, când politica de pasivitate își pierde în mod firesc rostul ei. Dl Mocsonyi recunoaște netrebnicia politicii de pasivitate pentru cazul, când „diferențele naționale din Ungaria vor afla o aplanare pacnică”, și stabilește tot-odată „două lucruri certe”: 1. că o aplanare pacnică a diferențelor naționale se poate cugeta numai pe basă constituțională; 2. că realizarea aplanării nu depinde de la noi, ci numai de la guvern.

Să precisăm înțelesul acestor cuvinte. „Aplanarea pacnică a diferențelor naționale din Ungaria” să o înlocuim mai întâiu cu: soluțiunea multumitoare a cestiunii naționalităților. Având această soluțiune în vedere, trebuie să admitem, că ea nu se poate da într'o singură zi și prin o singură trăsătură de condeiu, ci are nevoie de anumite pregătiri din ambe părțile. Nu numai guvernul, ci și noi Românii trebuie să tindem în bun acord spre acel scop. Prin urmare politica de pasivitate își pierde rostul ei deja în momentul, când noi Românii ne-am hotărît să contribuim din toate puterile la soluțiunea multumitoare a cestiunii naționalităților. Românii ar fi împedeazăți la luarea unei asemenea hotărâri numai prin convingerea, că soluțiunea multumitoare este preste puțină. Nici dl Mocsonyi n'are această convingere, ci împărătește numai îndoielile noastre ale tuturor.

Îndoielile isvorec din predominanțiunea șovinismului maghiar în politica de stat. Șovinismul însă nu este o aparițiune normală în viața unui popor, ci o boală, care se poate vindeca. Putem în sfârșit să ne îndoim și de reușita vindecării, dar atunci trebuie să calculăm în mod cert cu prăbușirea statului ungar și pentru acest caz politica pasivității își pierde cu atât mai mult rostul ei. Patriotismul nostru ne impune însă datorița a crede în vindecarea boalei, a calcula în mod leal cu vitalitatea statului ungar, și numai atunci ne vom lăpăda de credința aceasta, când vom avea convingerea despre contrariul. Același patriotism mai cere dela noi, ca să contribuim, cât stă în puterea

noastră, la reducerea sau înlăturarea unui rău, care nu numai pentru Maghiari, ci și pentru noi și monarhie este însoțit de cele mai mari primejdii. Împlinirea datorițelor noastre patriotice în această direcție vor slăbi deocamdată în noi îndoielile și vor sporii puterea credinței și a speranței, că mai curând sau mai târziu șovinismul politic va fi frânt și cestiunea naționalităților va ajunge pe calea unei deslegări norocoase. În politică, preste tot, nu putem calcula, ca în matematică, cu cifre și cu formule algebraice. Credința, speranța și simțământul poporului nu se pot traduce în cifre și semne algebraice. Deasemenea situațiunile și factorii politicii, supuși vecinic unor schimbări organice firești, nu permit o calculare matematică. Din aceste cauze nu se poate da astăzi cu certitudine matematică un răspuns la întrebarea, dacă cestiunea naționalităților va afla în Ungaria într'adevăr o soluțiune multumitoare. Probabilitatea cea mai mare posibilă, motivată prin interese vitale ale statelor și popoarelor, ne îndreptățește însă a ne face calculul cu un răspuns afirmativ. Ne simțim și mai îndreptățiți la aceasta prin faptul, că o altă soluțiune decât pacnică este peste puțină. Putem s'o spunem cu certitudine matematică, că poporul român din statul ungar nu va fi maghiarizat nici odată.

Cele „două lucruri certe”, stabilite de dl Mocsonyi, adică: 1) că „aplanarea se poate cugeta numai pe basă constituțională” și 2) că „realizarea aplanării nu depinde dela noi, ci dela guvern”, au nevoie de unele comentarii și rectificări.

Toate diferențele din lume între persoane sau popoare se înlătură în mod pacnic numai prin compromise. Compromisul este imposibil, dacă una din părți nu cedează nimica. Acest adevăr are deplină valoare atât pentru Maghiari, cât și pentru Români. Dacă noi Românii ne petrificăm în o politică, care consistă în „a ține constant și bărbătește la pozițiunea noastră principiară a rezistenței pasive”, este absurd a le cere Maghiarilor, ca ei să nu țină constant și bărbătește la pozițiunea lor principiară. Ținerea noastră constantă și bărbătească la pozițiunea noastră principiară are drept urmare ținerea constantă și bărbătească a adversarului la pozițiunea sa principiară, și compromisul în asemenea condițiuni este pentru toți vecii imposibil. El este imposibil și în cazul, când partea adversară ar părăsi pozițiunea sa principiară și noi nu, va să zică, noi am continua înainte cu politica de pasivitate.

Este deci prea evident, că realizarea compromisului, întocmai ca și pregătirea lui, nu atârnă „numai și numai de guvern”, precum afirmă dl Mocsonyi (însași firea compromisului contrazice acestei afirmațiuni), ci ea atârnă deopotrivă atât de noi, cât și de guvern. Astfel fiind, idea fundamentală a politicii, dezvoltate de dl Mocsonyi, n'ar pute decât să ne înfunde într'un cerc vicios, din care nu există scăpare. Dl Mocsonyi argumentează în următorul mod: Să ținem strins și bărbătește la posi-

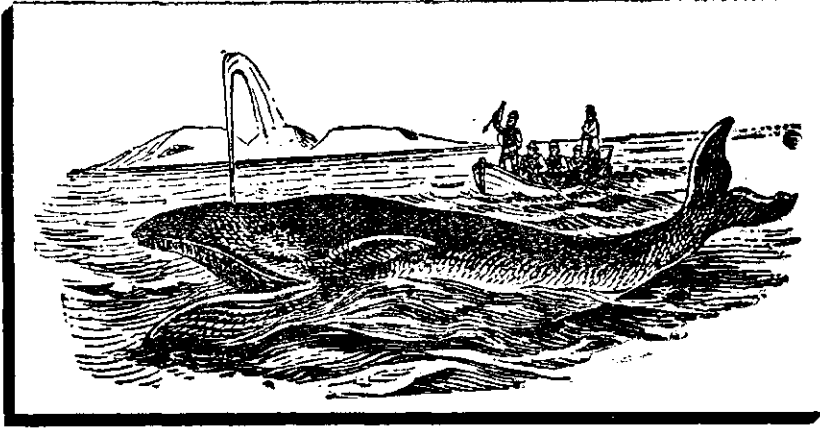
țiunea noastră principiară până atunci, până când guvernul va realiza „aplanarea diferențelor naționale”. Pe cât timp însă noi ținem la această a noastră poziție, „aplanarea diferențelor naționale” este imposibilă, căci ea s'ar lovi tocmai de pozițiunea noastră, pe care nu numai că nu suntem dispuși a o părăsi, ci ferm hotărâți a ține strins și bărbătește la ea. Astfel politica de pasivitate ar consista într'o învertitură perpetuă fără nici o rază de speranță nici pentru acum, nici pentru un viitor mai apropiat, nici pentru un viitor mai îndepărtat. Această politică nu poate fi nici națională, nici patriotică, fiindcă ea nu este înainte de toate rațională. Nu ne poate prinde mirare, așa cred, când poporul român refuză a se supune unei asemenea înverteli amețitoare; nu ne poate prinde mirare, când ținerea strinsă și bărbătească la pozițiunea noastră principiară a devenit astăzi o simplă frasă, eșită din peana unor scriitori mai mult sau mai puțin iscusiți; nu ne poate prinde mirare, când rezistența pasivă s'a prefăcut din realitate o adevărată iluzie, constatată în mod pipăibil prin prezența alegătorilor români la urnele electorale. În fața acestor argumente mai putem noi sta la îndoială, că politica pasivității și-a pierdut deja în mod firesc rostul ei, fără-ca să aștepte împlinirea condițiunilor puse de dl Mocsonyi în mod greșit? „Deralierea fatală” a partidului, „depresiunea generală” și „disonanțele stridente” nu sunt, precum vede dl Mocsonyi eărăși greșit, urmări ale unei politici aventuroase, pe care poporul român n'a practicat-o nici odată, ci sunt urmările eforturilor, cari s'au făcut din mijlocul nostru pentru a „ține strins și bărbătește” la o politică, care prin prezentarea Memorandului la Împărat și-a pierdut în mod firesc rostul. Partidul trebuia să deralizeze, fiindcă nu mai putea nici să meargă înainte, nici să stea cu un program fără rost. Desființarea partidului prin ordonanțele guvernului a fost pentru partid numai o pedecă esterioră; el și fără aceste ordonanțe ar fi făcut tot atâta ispravă ca și cu ele. „Disonanțele stridente” erau firești în asemenea împregiurări când se forma un nou curent politic, care se lovia de cel învechit. O „depresiune generală” trebuia să se producă în momentul, când masele poporului erau pătrunse de simțământul puternic, că pe politica de până aci și-a pierdut rostul și le lipsia încă lumina pentru a vedea cu claritatea recerută noua direcțiune politică.

Din cele „două lucruri certe”, constatate de dl Mocsonyi, rămâne acum să supunem unei examinări mai de-aproape și pe al doilea, și anume: „că o aplanare pacnică a diferențelor naționale”, sau, precum preferim noi a ne exprima mai corect, a compromisului, „se poate cugeta numai pe basă constituțională”. Cu alte cuvinte: ambe părțile, între cari există diferențe naționale, trebuie, înainte de a se gândi la înlăturarea reală a diferențelor, să se pună pe basa con-

In piața Boczkó, locul Marek se poate vedé o expoziție norvegiană și expoziția balenei uriașe.

Balena (chitul) e cel mai mare animal în lume. Lungimea ei e 21 metri, înălțimea 360 cm. și greutatea 355 miji metrice. A fost prinsă în 1-a August 1900 între insulele Urs și Spitzberga. Când s'a prins, avea greutatea de 75,000 kilograme și e cea mai mare balenă, din câte s'au pescuit până acum.

În expoziția separată se pot vedé: 21 pești răpitori și preparați, și unelte pentru prinderea lor, precum sunt anghire sau unghițe de mare. Explicațiunile se dau în tot momentul.

Expoziția e deschisă în fiecare zi dela 9 care dimineața până la 9 care seara.

Se deschide azi Sâmbătă (24 Maiu) și durează până în 25 Iunie.

Taxa de intrare: 40 fleri; pentru copii și soldați până la șargea de sergenți majori **20 fleri.**

Institute de învățământ și reuniuni se bucură de favoruri la taxă.

778 1-6

Cu stimă deosebită:

DIRECȚIUNEA.

1299-902. tkvi sz.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria“ takaré. és hitelintézet végrehajtatónak, Orodán György végrehajtatást szenvedő elleni 177 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében, a kisjenői kir. jbiróság területén levő, Szintyón fekvő, a szintyei 107. sz. tkvben A+I. 1., 7., 9-11. rsz. alatt foglalt ingatlanoknak Orodán Györgyöt illető felére az árverést 1298 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 13-ik napjának délelőtti 10 órakor Szintyo községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 129 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1902. évi márczius hó 13-ik napján.

A kisjenői kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

776 1-1

Tabajdy,

kir. ítélőtáblai bíró.

643-902. tkv. szám.

Arverési feltételek.

A „Muresánul“ takaré. és hitelintézet végrehajtatónak, Lazarenc Luon szelistyei lakos végrehajtatást szenvedett elleni 100 kor. és jár. iránti végrehajtatási ügyében:

1. Az 1902. évi június hó 14. napján délelőtti 11 órakor Szelistye községhezánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatnak a m.-radnai kir. járásbíróóság területén levő, a szelistyei 74. sz. tkvben A+I. 1-6. rsz. szám 110., 111., 174., 245., 254., 365. hrzi sz. alatt felvett beltelkes házra és külsőségre 756 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 75 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 43. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban, a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-czik 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt, az 1881. évi december 6-ikán 39,425-I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a m. radnai adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani.

5. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába a vételi bizonyítvány alapján lép és azoknak haszna őt illeti.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. évi LX. t.-cz. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett törvényezikk 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjognak a vevő javára kebelezése csak a vételár és kamatainak teljes befizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9. A mennyiben a vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitiűzött időben eleget nem tette az általa megvett ingatlanra, az érdekelt felek bármelyikének kérelme következtében az 1881. LX. t.-cz. 185. §-a szerint vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés fog elrendeltetni.

Kelt M.-Radnán, 1902. évi márczius 24. én.

Polgár,

kir. aljbíró.

777 1-1

Telefonul orășenesc și comitatens
Nr. 219.

Gebhart J. și fiul

Arad, Piața Andrassy nr. 16.

Cel mai bogat asortiment

de manufacturi de porcelan, sticlă, cadre, oglinzi, alpacca-argint

și obiecte de luc.

757 3-10

4 fl. 90

un serviciu fin de sticlă, care constă din 41 de bu. 6 pahare de apă, 12 pahare de vin, 6 pahare de lichior, 1 sticlă pentru apă, 1 sticlă pentru vin, 1 sticlă pentru lichior, 6 farfurioare de compot, 1 bid de compot, 1 pomieră, la olaltă 41 bucați.

6 fl. 40

un serviciu de masă pentru 6 persoane din porcelanul cel mai fin de Carlsbad, cu flori aurite și pictate, care constă din 26 de bucați și adecă: 6 farfurii late, 6 farfurii de supă, 6 farfurii de desert, 1 supoiră cu coperis, 1 bid de friptură, 1 bid pentru mâncare, 1 bid de salată, 1 bid de aluat, o forforie sub cească, 1 sosieră cu farfarie, 1 solniță, la olaltă 26 de bucați.

3 fl. 80

un serviciu fin de porcelan veritabil de Carlsbad, aurit și cu flori, pentru cafea sau ceai, care constă din 15 bucați și adecă: 1 cană de cafea sau ceai, 1 cană de lapte, 1 zaharniță cu coperis, 6 cești și 6 farfurioare, la olaltă 15 bucați.

Pentru ambalaj se sootește 60 cr. Comandele se pot face prin rambursă.